

FROM TIRANA TO EUROPE

NGA TIRANA NË EUROPË

Youth Guide on the History & Tradition of the Capital of Youth
Guidë Rinore mbi Historinë & Traditën e Kryeqytetit të Rinisë

KONGRESI
RINOR
KOMBËTAR

BASHKIA
TIRANË

Qendra për
Administrim Social
Ekonomik Territorial

This publication was realized within the Tirana European Youth Capital 2022 program with the financial support of the National Youth Congress in cooperation with the Municipality of Tirana. The content of this publication is the responsibility of the ASET Center and in no way can be considered as the position of the National Youth Congress or the Municipality of Tirana.

“Ky botim është realizuar në kuadër të programit Tirana Kryeqyteti Evropian i Rinisë 2022 me mbështetjen financiare të Kongresit Rinor Kombëtar në bashkëpunim me Bashkinë Tiranë. Përmbajtja e këtij botimi është përgjegjësi e Qendres ASET dhe në asnjë mënyrë nuk mund të konsiderohet si qëndrim i Kongresit Rinor Kombëtar apo Bashkisë Tiranë”.

Përmbajtja/Content

	Faqe/Page		Faqe/Page
Pozicioni gjeografik dhe klima		Tirana pas viteve 1990	
Geographical location and climate	3-4	Tirana after the 1990's	34-41
Prejardhja e emrit Tiranë		Atraksione të Tiranës	
The origin of the name of Tirana	5-7	Attractions of Tirana	42-59
Historiku i Qytetit		Kostume popullore	
The history of the City	8-15	Folk Costumes	60-73
Planet rregulluese të Qytetit		Etnografi	
History of urban Planning.....	16-21	Ethnography	74-93
Tirana gjatë Luftërave Botërore		Kartolina	
Tirana During World Wars.....	22-25	Postcards	94-99
Tirana 1944-1990		Foto Ekspozitë	
Tirana 1944-1990	26-33	Photo Exhibition	100-105

Geographical location and climate

Tirana is situated on an average altitude of 114 m above sea level and extends over the southeastern extremity of Tirana Plain in between Dajti Mountain to the east and Kërraba Hills and Sauk to the south, Vaqarr and Yzberisht hills to the west and Kamza hills to the north. The hills surrounding Tirana reach up a maximum height of 250-300 m.

The climate of Tirana is Mediterranean, with mild, rainy winters and hot, sunny summers. The average annual temperature in Tirana is 15° C, January's average is 6,7° C, July's average temperature is 23,8° C, whereas the absolute maximum temperature is 41,5° C (13.07.1973), and the absolute minimum temperature is -10,4° C (15.01.1968).

Pozicioni gjeografik dhe klima

Tirana ndodhet në një lartësi mesatare 114 metër mbi nivelin e detit dhe shtrihet në skajin juglindor të fushës së Tiranës, ndërmjet malit të Dajtit në Lindje, kodrave të Kërrabës dhe të Saukut në Jug, kodrave të Vaqarrit dhe Yzberishit në Perëndim dhe kodrave të Kamzës në Veri. Kodrat që rrethojnë Tiranën shkojnë deri në 250-300 m lartësi. Tirana bën pjesë në zonën klimatike mesdhetare fushore që përfshin gjithë Ultësirën Bregdetare dhe që karakterizohet nga dimri relativisht i butë e i lagësht dhe nga vera e nxehtë dhe e thatë. Temperatura mesatare vjetore në Tiranë është 15°C , mesatarja e janarit $6,7^{\circ}\text{C}$, mesatarja e korrikut $23,8^{\circ}\text{C}$, maksimumi absolut $41,5^{\circ}\text{C}$ (13.07.1973), minimumi absolut $-10,4^{\circ}\text{C}$ (15.01.1968).

The origin of the name of Tirana

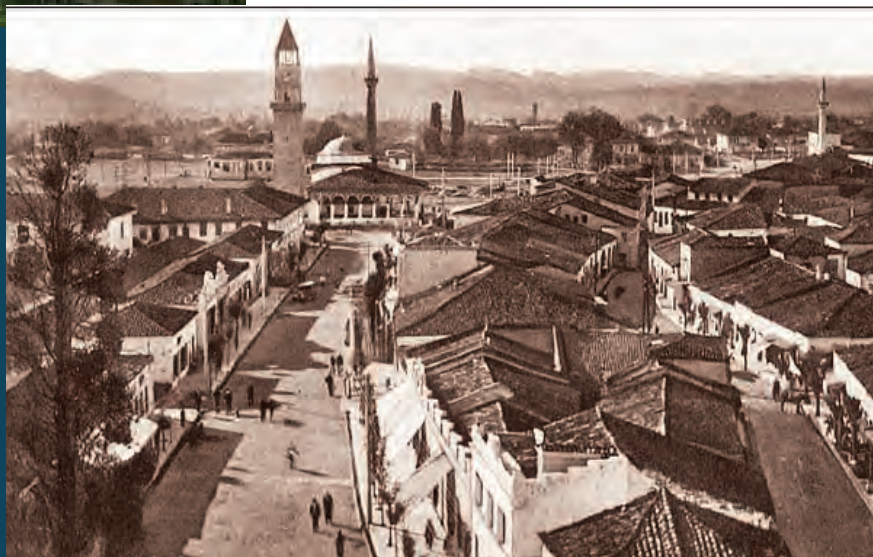

Based on the Byzantine chronicler of 7-th century, Prokop of Cesarea, some historians consider the name of today's Tirana originating from that of the castle of Tyrkanos. As a toponym, in today's form, Tirana is mentioned for the first time (as a village or as a plain, not sure) in the first quarter of the 14-th century. During 15-th century its name occurs in three forms: Tirana e Vogël (Tyrrana Minor), as a plane, wherein extends today's capital; Tirana e Madhe (Tyrrana Major), as a plain, extending over from

the northwest and finally, Tirana (Tyrranna) unqualified, which form is supposed to have been a residential place in Tyrrana Minor/Tirana e Vogël.

In 1583 Tirana appears in the ottoman books of accounts/tax books (defter), as a village of 8 households of which 7 belonged to the Muslim confession and 1 of Christian confession.

Another variant is the one presented by Teki Selenica in the 1929 publication of "Shqypnija e Ilustrueme"/"Albania

The origin of the of Tirana

Illustrated". According to this publication, the name of Tirana derives from Latin word "tyros" or Greek word "tuross" (cheese), which implies that this area was developed in dairy products. The followers of this hypothesis do connect it to the fact that Illyrians were also good in dairy products and trading especially that of sheep cheese. Probably, the plain of Tirana was called as such due to the sheep cheese being produced and traded there.

The third version relates more to etymology

and is based on the local language word group "të ranat"/"sediments", which implies a field or lowland that is created by the solid materials of waters bodies flowing over. the same line of logic applies to the origin of the name of river Lana, namely, what is left, thus, the solid materials left behind by the flow of the stream/river that still runs across the city.

Anyway, the fact that the origin of the name of Tirana has no exhaustive and convincing explanation, it does not make it a unique case; there are well known European cities which names are not clearly explained either.

Disa historianë shohin tek emri i kalasë Tyrkanos, që e përmend kronisti bizantin i shek. VI, Prokopi i Cezaresë, emrin e Tiranës së sotme. Si emër vendi, në trajtën e sotme Tirana përmendet për të parën herë (si fshat apo si fushë nuk është e sigurt) në çerekun e fundit të shek. XIV. Në shek. XV emri i saj përmendet në tri trajta: Tirana e Vogël (Tyra Minor), si emër fushe ku shtrihet kryeqyteti i sotëm; Tirana e Madhe (Tyra Major), si emër fushe, vazhdim i saj nga ana veriperëndimore dhe në fund Tirana (Tyrranna) e pacilësuar, e cila supozohet të ketë qenë qendër banimi në Tiranën e Vogël. Në vitin 1583 Tirana del e shënuar në defterin osman si një fshat me 8 shtëpi nga të cilat 7 myslimane dhe një e krishterë.

Një tjetër variant është ai i prezantuar nga Teki Selenica në botimin e tij të vitit 1929 "Shqypnija e Ilustrueme". Sipas këtij botimi, emri Tiranë vjen nga fjala latinisht tyros e greqisht turos (djathë), çka nënkupton një zonë me bulmet. Mbështetësit e kësaj hipoteze e lidhin këtë gjë me faktin se ilirët si blegtorë të zotë ishin të njohur për prodhimin dhe tregtinë e djathit të deles. Ndoshta fusha e Tiranës u quajt kështu sepse aty prodhohej dhe shitej djathi i deles.

Versioni i tretë ka të bëjë më tepër me etimologjinë dhe mbështetet në hipotezën e transformimit të togfjalëshit vendas "të ranat", që nënkupton një fushë të formuar nga prurjet e ngurta të ujërave që rridhin në të. Me të njëjtën logjikë mendohet se ka ardhur edhe emri i lumit të Lanës, dmth. "të lana", pra mbetjet e ngurta që linte pas përroi/ lumi që kalon ende në mes të qytetit.

Gjithsesi, fakti që prejardhja e emrit të kryeqytetit nuk ka një shpjegim të plotë e bindës, nuk e bën atë një rast të veçantë. Ka edhe kryeqytete të njohura europiane, emri i të cilëve nuk është shpjeguar ende saktësisht.

Prejardhja e emrit Tiranë

The history of

In 1614, a Sanjak Bey/ (Administrative-military head of a district or administrative unit in Ottoman Empire) named Sulejman Pashë Bargjini, build in today's city centre a mosque, an inn, a hammam/Turkish bath and a bakery which do not exist nowadays. The location of the buildings was not accidental(they were on the crossroads of commercial routes used by caravans.

By 1707 Tirana counted 400 houses and with the passing of time it became one of the key cities of central Albania. While still under

the rule of the scions of the original founders, Tirana was envied by the neighboring landlords. In the fight to conquer Tirana, the Kruja landlords are the ones to remember i.e. scions of the Toptani Family. Ibrahim Pashë Bargjinolli and his heirs ruled these lands, intermittently, until 1818, time when Kapllan pashë Toptani finally came to rule over the city. During 19-th century Tirana

of the city

in 1821 and has the clock tower next to it. Another characteristic compound was that of the Old Bazaar which destroyed during communism so as to build the Palace of Culture.

By mid 19-th century the kaza of Tirana (administrative unit) was no longer an administrative part of the Sanjak of Ohrid (vilayet of Monastery) and was attached to that of Durrës which was part of the vilayet of Shkodër. At this time, Tirana was still a

experienced a certain economic, social and cultural development. The city started its first urbanization steps that were preserved as such until the end of WW1. Buildings began to introduce more windows, small and modest mosques were replaced by new, modern looking ones which had colorful frescoes with floral and arabesque motifs; out of all the mentioned mosques only the mosque of Et'hem Bey has survived, it was build

The history

backward city. It only had one Madrasa (Islamic education institution/school). Average to rich families took their children to more developed cities of the Ottoman Empire as well as in Western Europe.

By 1908, after the Young Turks revolution, the citizens of Tirana who so far were involved into a cultural movement stepped up their demands by establishing the movement for Albania's autonomy. On 1912 they formed patriotic groups in the build up of the general uprising against Ottoman rule. Tirana was represented

by 2 delegates in the National Assembly of Vlora wherein was proclaimed Albania's independence, on November 28, 1912. During the First Balkan War, two days before the proclamation of independence, Tirana was occupied Serbian troops. After the withdrawal of Serbian troops in April 1913 and Prince Wied's short lived reign, Tirana plunged into anarchy as a result of the uprisings led by Esad Pasha and Haxhi Qamili; the anarchy went on until the uprising was crushed by Serbian forces which re-occupied Tirana in June 1915.

of the city

Later on, during WW1, in January 1916, Tirana was occupied by the Austro-Hungarian army and by the end of the war it was occupied by Italian army.

The Albanian state institutions established by the Congress of Lushnjë in 1920 were seated in Tirana (on February 11, 1920) which was temporary assigned as the capital of Albania. From this period on, Tirana started to become populated by people coming in from other regions and cities of the country. In 1922 Tirana became a Prefecture on its own and by 1923 it counted 12.453 inhabitants. In January 1925, Tirana finally became the capital of the Republic of Albania.

Historiku i

një nga qytetet më kryesore të Shqipërisë së Mesme. Ndërkohë, ende nën pushtetin e pasardhësve të themeluesit të saj, Tirana tërhoqi lakminë e feudalëve të viseve fqinje. Në luftën për zotërimin e saj u dalluan feudalët e Krujës - pinjollët e familjes Toptani. Ibrahim Pashë Bargjinolli dhe pasardhësit e tij e mbajtën, me disa ndërprerje, pushtetin mbi trevën deri në vitin 1818, kur Kapllan pashë Toptani e

Në vitin 1614, një sanxhakbej me emrin Sulejman Pashë Bargjini, ndërtoi në qendrën e sotme të kryeqytetit një xhami, një han, një hamam dhe një furrë, të cilat nuk ekzistojnë më sot. Përzgjedhja e këtij vendi nuk ishte pa qëllim, sepse në të kryqëzoheshin disa rrugë të rëndësishme tregtare të karvanëve.

Në vitin 1707 Tirana kishte 400 shtëpi dhe me kalimin e kohës u shndërrua në

një qyteti

shtiu Tiranën përfundimisht në dorë. Gjatë shek. XIX Tirana njohu njëfarë zhvillimi ekonomik, shoqëror, kulturor dhe artistik. Qyteti mori trajtën urbanistike që e ruajti deri në fund të Luftës së Parë Botërore. U ngritën ndërtesa me dritare. Vendin e xhamive të thjeshta e zunë xhamitë e reja të zbukuruar me shtylla të pajisura me kapitele dhe me afreske shumëngjyrëshe me motive floreale dhe arabeska; prej tyre ruhet vetëm Xhamia e Haxhi Ethem Beut, e vitit 1821, me kullën e sahatit pranë saj. Pjesë karakteristike ishte

kompleksi i Çarshisë (Pazari i Vjetër), që u prish gjatë ndërtimit të Pallatit të Kulturës. Rreth mesit të shek. XIX kazaja e Tiranës u shkëput administrativisht nga sanxhaku i Ohrit (vilajeti i Manastirit) dhe u lidh me atë të Durrësit, i cili bënte pjesë në vilajetin e Shkodrës. Në këtë kohë Tirana ishte ende qytet i prapambetur. Kishte vetëm një medrese kuranore. Familjet me të ardhura të mira i dërgonin fëmijët për t'u arsimuar në qytete të zhvilluara të Perandorisë Osmane, madje dhe në disa qytete të Perëndimit.

Historiku i

Pas vitit 1908, me fitoren e revolucionit xhonturk, banorët e Tiranës kaluan nga lëvizja kulturore, në lëvizjen për autonominë e Shqipërisë. Më 1912 edhe qytetarët e Tiranës formuan çeta patriotike në kuadrin e kryengritjes së përgjithshme kundërosmane. Tirana u përfaqësua me dy delegatë në Kuvendin Kombëtar të Vlorës, që shpalli Pavarësinë e Shqipërisë më 28 nëntor 1912. Por gjatë Luftës së Parë Ballkanike, Tirana u pushtua nga ushtritë serbe dy ditë para se të shpallej Pavarësia. Pas

largimit të ushtrive serbe në prill 1913 dhe pas periudhës 6-mujore të qeverisjes së princ Vidit, Tirana u zhyt në anarkinë e krijuar nga kryengritja esadiste dhe ajo e Haxhi Qamilit, derisa kjo u shtyp nga ushtria serbe, të cilat në qershor 1915 ripushtuan Tiranën, për të dytën herë. Më pas, gjatë Luftës së Parë Botërore, në janar 1916, Tirana u pushtua nga ushtria austro-hungareze, kurse në fund të luftës nga ushtria italiane.

një qyteti

Organet e larta të shtetit shqiptar, që dolën më 1920 nga Kongresi i Lushnjës (shih) u vendosën më 11 shkurt 1920 në Tiranë, që u caktua përkohësisht kryeqytet i Shqipërisë, kurse përfundimisht Tirana u shpall si kryeqytet me statutin e Republikës Shqiptare në janar 1925. Pas 1920 filloi popullimi me banorë të ardhur nga krahina e qytete të tjera të vendit. Më 1922 Tirana u shkëput si nënprefekturë nga prefektura e Durrësit dhe u bë prefekturë më vete. Më 1923 ajo kishte 12.453 banorë.

History of urban planning/reg

The stability that characterized the 15 years governance of A. Zogu helped in the development of Tirana. The Albanian governments of the time accelerated the work for the preparation of the urban planning which was a novelty for Tirana. As it happens nowadays even then, there was the dilemma of whether to build a totally new city outside of the old town or should the old town be touched upon as well. The final solution was a compromise in between the two options. The first regulatory plan of Tirana was prepared

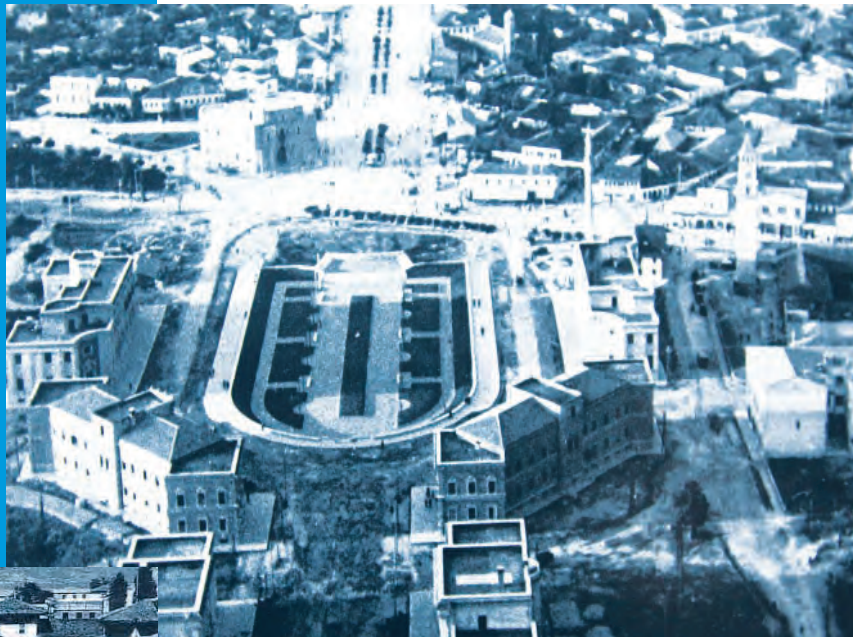
in 1923. Some authors opine that it was drafted by Eshref Frashëri, others say that it was prepared by Austrians. Anyhow, this initial plan was never implemented and was followed by another during 1925-1927 which was funded by (SVEA)/ the Italian Association for the Economic Development of Albania and it was prepared by the Italian architect, Armando Brasini. Brasini designed the main boulevard (north-south axis), the

Regulatory plans in Tirana

main square and another square to the north side wherein was provided for the traditional style buildings. Whereas the new buildings would be of classical and neo classical style of the end of 19-th century. This plan couldn't be realized due to high construction costs but the ideas of Brasini are to be used in all subsequent regulatory plans of Tirana.

The third regulatory plan/urban planning of the capital was drafted in 1928 by the Austrian architect Köhler. The specialty of this plan is in that it included the whole city.

Even though it retained the boulevard as proposed by Brasini as well as the two most important buildings of the city i.e. the clock tower and the mosque of Et'hem Bey, the plan was not approved.

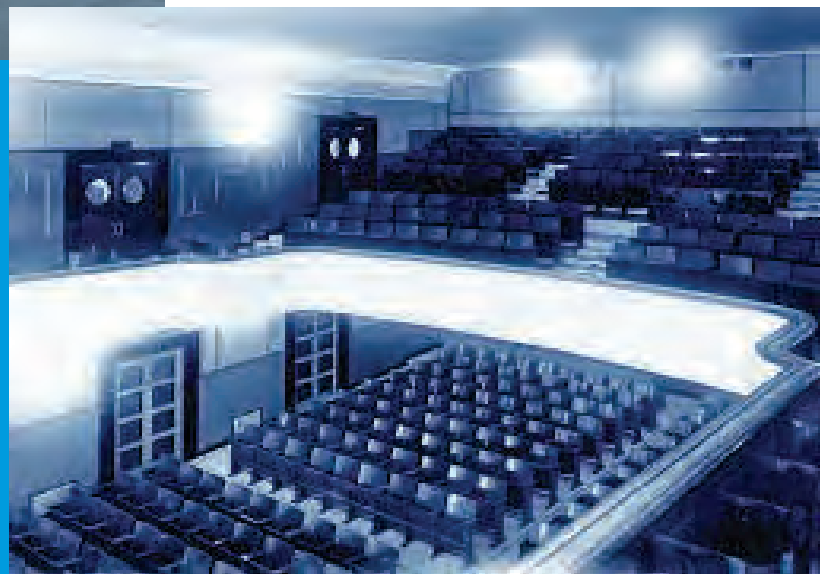
A year later, in 1929, a fourth plan was drafted and approved. It was authored by Florestano de Fausto, an Italian architect. Together with the boulevard, this plan also included the compound of the ministries

History of urban planning/ regulatory plans in Tirana

and the municipality buildings. It also provided for the preservation of those buildings that were key to the city's identity such as the clock tower, the mosques and the Old Bazaar. In 1931, the ensemble of the ministries buildings was built on the Scanderbeg Square; in 1938, the central bank of Albania was built and the first radio station did complete enabling the opening of Radio Tirana which did start with limited programs. It was the time, for Tirana e Re/New Tirana to take shape, the newest neighborhood

rwages on both sides of the stream. Citizens did use water wells for their own supply. Old Tirana was made of adobe brick low houses. Here and there one could find sparks of cultural and artistic life. Tirana used to have three high schools, two for boys and one for girls. Three cinemas were built. By this time there started some theatrical shows, artistic programs and sports clubs. During the 1930's the population of the city grew from 31.000 to 38.000 (1938).

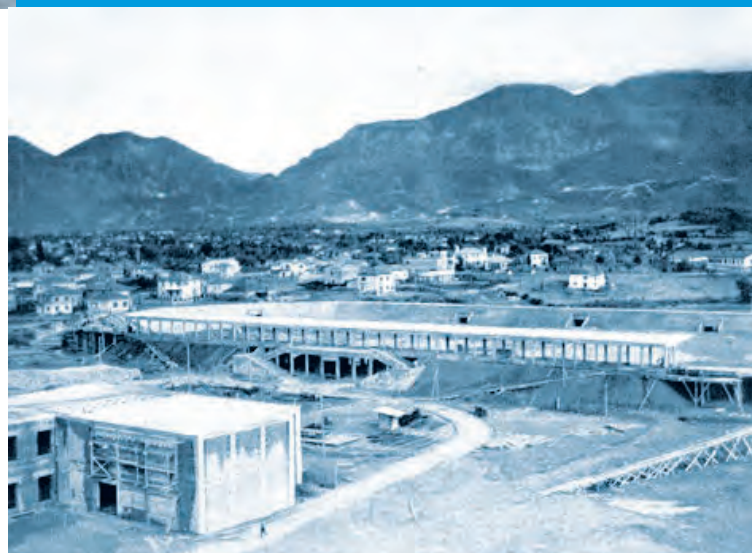
Planet rregulluese të qytetit

Stabiliteti i periudhës 14-vjeçare të qeverisjes së A. Zogut ndihmoi për zhvillimin e Tiranës. Qeveritë shqiptare të asokohe përshpejtuan punën për hartimin e një plani rregullues, çka përbënte risi për qytetin. Sikurse ndodh edhe sot, dilema ndërmjet “të vjetrës dhe të resë” ishte e pranishme edhe atëherë dhe shtrohej pyetja nëse duhej të ndërtohej një qytet i ri jashtë qytetit të vjetër apo duhej prekur edhe qyteti i vjetër. Sikurse ndodh gjithmonë, u arrit një kompromis.

Plani i parë rregullues i qytetit u përgatit në vitin 1923. Disa autorë mendojnë se ai u hartua nga Eshref Frashëri, ndërkohë që të tjerë

mendojnë se plani është përgatitur nga austriakët. Gjithsesi ky ishte një plan që nuk gjeti zbatim dhe u pasua disa vite më vonë, në vitet 1925-1927 nga një tjetër plan, i cili financohej nga Shoqëria italiane për zhvillimin ekonomik të Shqipërisë (SVEA) me një arkitekt italian, Armando Brasini. Brasini parashikonte ndërtimin e bulevardit kryesor në aksin Veri-Jug, sheshin qendror dhe një shesh tjetër në Veri, ku parashikohej të lireshin ndërtimet e traditës. Ndërtimet e reja do të ishin të stilit klasik dhe neoklasik të fundshekullit XIX. Ky plan nuk mund të zbatohet për shkak të kostove të larta të

Planet rregullu

do të miratohej. Autor i tij ishte arkitekti italian Florestano de Fausto. Së bashku me bulevardin kryesor u projektuan edhe kompleksi i ministrive dhe bashkia e qytetit. Po ashtu, plani parashikoi ehe ruajtjen e objekteve të rëndësishme të identitetit kryeqytetas, si kulla e sahatit, xhamitë, Pazarin e Vjetër etj. Në vitin 1931 u ngrit ansambli i ndërtesave të ministrive në sheshin "Skënderbej"; më 1938 përfundoi ndërtimi i Bankës Kombëtare të Shqipërisë dhe u ngrit radiostacioni dhe filloi nga puna Radio Tirana me emisione të kufizuara. Filloi të marrë formë e të rritet gjithnjë e më shumë Tirana e

ndërtimeve por idetë e Brasinis do të gjenin vend në të gjithë planet e mëvonshme rregulluese të qytetit.

Plani i tretë rregullues i kryeqytetit u hartua në vitin 1928 nga arkitekti austriak Köhler në vitin 1928. E veçanta e tij ishte se në të përfshihej gjithë qyteti. Ndonëse ai ruajti bulevardin e propozuar nga Brasini dhe përfshiu në të dy nga ndërtesat më të rëndësishme të identitetit të qytetit Kullën e Sahatit dhe Xhaminë e Et'hem Beut, ai nuk u miratua.

Një vit më vonë, në vitin 1929 u hartuan plani i katër rregullues i Tiranës, i cili edhe

ese të qytetit

Re, pjesa e re e qytetit me vilat e funksionarëve e me rrugë të drejta, ndërsa Tirana e Vjetër ishte pjesa ku zhvillohej jeta ekonomike dhe banonte shumica dërrmuese e qytetarëve, me shtëpi të ulëta, me rrugë e rrugica të ngushta. Ato ndaheshin në mes nga përroi i Lanës. Në të dy pjesët nuk kishte ujësjellës dhe as kanalizime për ujërat e zeza. Qytetarët furnizoheshin me ujë nga puset. Në Tiranën e vjetër mbizotëronin shtëpitë me qerpiç. Filloi gjallërimi i jetës kulturore e artistike. Tirana kishte tri shkolla të mesme (dy për djem e një për vajza). U ndërtuan tri kinema. Filluan shfaqjet teatrale, programet artistike dhe organizimi i klubeve sportive. Gjatë viteve 1930 popullsia e kryeqytetit u rrit nga 31 mijë banorë në vitin 1930 në 38 mijë banorë në vitin 1938.

Tirana du

Albania was occupied by Italy on April 7, 1939, Tirana citizens were all protesting against the occupation. Italian forces entered Tirana on April 8. Italian occupation lasted until September 8, 1943 when the German troops entered in. During the war the civic resistance was growing. Within the city, this resistance started through political action and anti fascist demonstrations then followed with armed operations (guerrilla units) to culminate with establishment of

anti fascist institutions (national liberation councils). The German military invasion did not lessen the intensity of the Anti-fascist National Liberation War in Tirana. Four brigades (II, III and XXII). Tirana was liberated on November 17, 1944. On November 28, 1944, on the 32-nd Anniversary of Independence, in Tirana was established the democratic government that was based the second meeting of the Anti-fascist National Liberation Council that was held in Berat. During 1939-1944 many public buildings

uring WW2 ...

were constructed in Tirana from the private investment of both Italians and locals that aimed at improving the economic and urban infrastructure of the capital. Amongst those buildings could mentioned hotel Dajti, the Prime Ministers Office, the nowadays Palace of Brigades, mother Theresa square, the maternity hospital as well as many residential blocks and high schools.

Tirana g

Tirana e priti me protesta pushtimin fashist italian më 7 prill 1939. Ushtritë italiane hynë në Tiranë të nesërmen, më 8 prill. Pushtimi fashist italian vazhdoi deri më 8 shtator 1943, kur hynë trupat gjermane. Gjatë viteve të luftës, qëndresa e popullsisë së kryeqytetit kundër pushtimit, për rivendosjen e pavarësisë së vendit ishte gjithnjë në rritje. Brenda në qytet në fillim u zhvillua me veprime politike demonstrata antifashiste, pastaj veprime të armatosura (njësitet guerile) dhe më në fund u ngritën institucionet

e pushtetit të ri antifashist (këshillat nacionalçlirimtarë). Pushtimi ushtarak gjerman, sado që ishte më i egër, nuk e dobësoi në Tiranë hovin e Luftës ANÇ. Me vullnetarët që dolën nga banorët e Tiranës, u formuan në afërsi të saj katër brigada të UNÇSH: Brigada II, III, XXII dhe XXIII S. Tirana u çlirua më 17 nëntor 1944. Më 28.11.1944, ditën e 32-vjetorit të Shpalljes së Pavarësisë, në Tiranë u vendos Qeveria Demokratike e

gjatë luftës...

formuar në Mbledhjen II të KANÇ në Berat.

Në vitet 1939-1944 në Tiranë u ndërtuan shumë objekte publike dhe të kapitalit privat italian e vendës, që synonin të përmirësonin strukturën ekonomike dhe urbanistike të kryeqytetit, si hotel "Dajti", Kryeministria, Pallati i sotshëm i "Brigadave", kompleksi i sheshit të sotshëm "Nënë Tereza", Materniteti, ndërtesa e re e gjimnazit, pallate banimi për nëpunësit dhe ushtarakët, kazerma.

Tirana 19

In the end of 1944, Tirana counted 59.900 inhabitants, a figure that was doubled in five years time. In the first years after the war efforts were devoted to reconstruction and restoration of the war damages. Deep reforms were undertaken as of 1947 for the establishment of centralized economy. In the following years economy developed according to the socialist principles, the same applied to education, culture and art. Special

attention was devoted to industrialization. Plants and factories were build, some of them employing more than 1000 workers others were even employing over 5000 workers. Amongst such were the wood processing plant, the shoes factory, metal work plant, the glass work factory, porcelain factory, silicate bricks factory, food products factory and the auto-tractor's plant.

The industrial development was followed by population growth i.e. from 108.200

1944-1990

inhabitants in (1955) it went to 152.700 inhabitants in (1969), 189 000 inhabitants in (1979) and 238.100 inhabitants in (1989).

Tirana recognized a great development in education and culture. Higher education institutions were established for the first time in Albania: the (two years cycle) High Pedagogic Institute was established in 1946, during 1951-1953 six university level institutions were established; in 1957 was established

the Tirana's State University followed by the High Institute of Arts in 1966, High Institute of Physical Culture in 1960, the Supreme Military Academy in 1962. The Institute of Sciences was established in 1947 which was later on integrated into Tiranas State University.

In 1991 was established the Agricultural University based on the High Institute of Agriculture that was established in 1951. Later on, different scientific institutes of various profiles, were established, such as

Tirana 19

publications, theatrical shows, song festivals and Radio Tirana increased its capacity. The Albanian Public Television started its operations in 1960. Hospitals increase in number and hospital services improved considerably.

Hotel Tirana is the first multi storey building constructed in 1970. It (hotel) is located on the northern side of the Scanderbeg square flanked by the Palace of Culture and the National Historic Museum. It's location was a result of a

(industry, construction, mining, architecture, urban planning, transport). The Academy of Sciences was established in 1972 including 13 institutes within it's organization structure. The artistic and cultural life grew rapidly; the Albanian National Theatre and League of Writers of Albania was founded in 1947. In 1945, Tirana had a library of 12.000 volumes whereas in 1990 Tirana counted 13 public libraries out of which only the National Library contained over 1 million books. Cultural and artistic life did intensify i.e. number of literary

1944-1990

partial urban planning of the city center. It has 16 stores and a slightly modern architecture composed of geometric shapes and volumes. The facade of the hotel made of travertine matches with the color of the Palace of Culture and the National Historic Museum. This hotel introduced a novelty to the Albanian architecture of the time for it paved the way for the construction of similar buildings in city centers that became the symbolic to the new architecture of Albania.

On the other side, the more the economy strengthened the more the political and

ideological dictatorship of the PLA did grow. The communist power deepened the internal dictatorship and isolation of Albania with the outer world. The politics of the time as well as the economic hardship, especially the food shortage, brought about growing dissatisfaction of the masses and in 1990's people went on the streets protesting against the regime. It all started right the fall of the Berlin Wall.

Tirana në vitet

Kur u çlirua, Tirana kishte 59.900 banorë, shifër që u dyfishua pas pesë vjetësh. Për disa vite vazhdoi periudha e rindërtimit të plagëve të luftës. Duke filluar nga viti 1947 u ndërmorën reforma të thella për vendosjen e ekonomisë së centralizuar. Në vitet në vijim ekonomia u zhvillua sipas parimeve të socializmit dhe po ashtu kultura, arsimi dhe arti. Kujdes i veçantë iu kushtua industrializimit. U ndërtuan uzina e kombinat, disa nga të cilat kishin mbi 1000 punëtorë, madje ndonjë dhe mbi 5000 punëtorë. Midis tyre ishin: Kombinati i drurit

dhe Fabrika e këpucëve, Kombinati i tekstileve në lagjen e sotme Kombinat, në fillim me 5000 punëtorë e më pas me 20.000 punëtorë; Uzina e prodhimeve metalike, Fabrika e qelqit, Fabrika e porcelanit dhe Kombinati i tullave silikate, Kombinati ushqimor, Kombinati i auto-traktorëve etj.

Si pasojë e këtyre zhvillimeve, popullsia u rrit nga 108.200 banorë (1955), në 152.700 mijë banorë (1969), 189 mijë banorë (1979) dhe 238.100 mijë banorë (1989).

et 1944-1990

Tirana njohu zhvillim të madh në fushën e arsimit dhe të kulturës. U ngritën për të parën herë institute të larta arsimore: më 1946 Instituti i Lartë Pedagogjik Dyvjeçar, më 1951-1953 u themeluan gjashtë institute të larta në shkallë universitare, më 1957 u themelua prej tyre Universiteti Shtetëror i Tiranës më vonë u hapën Instituti i Lartë i Arteve (1966), Instituti i Lartë i Fizkulturës (1960), Akademia e Lartë Ushtarake (1962). U krijua dhe Instituti i Shkencave (1947), i cili më 1957 u integrua në Universitetin Shtetëror të Tiranës. Më 1991 u

themelua Universiteti Bujqësor mbi bazën e Institutit të Lartë Bujqësor të Tiranës të themeluar më 1951. Më vonë u organizuan institute shkencore për profile të ndryshme (industri, miniera, ndërtim, arkitekturë e urbanistikë, transport). Më 1972 u themelua Akademia e Shkencave e Shqipërisë me 13 institute shkencore në varësi të saj. Me ritme të shpejta u zhvillua jeta kulturore dhe artistike. U krijua Teatri Kombëtar Shqiptar (1947), dhe Lidhja e Shkrimtarëve

Tirana në vitet

të Shqipërisë. Nga një bibliotekë me 12 mijë vëllime që kishte më 1945, Tirana më 1990 u bë me 13 biblioteka publike, nga të cilat vetëm Biblioteka Kombëtare me mbi një milion libra. U rrit numri i botimeve letrare, i shfaqjeve teatrore, i koncerteve, i festivaleve të këngës shqiptare, u shtua fuqia dhe programet e Radio Tiranës, filloi transmetimet Televizioni Shqiptar (1960). U shtua numri i spitaleve dhe niveli i shërbimit mjekësor u përmirësua.

Hoteli i parë shumëkatësh i ndërtuar në Shqipëri në vitet 1970 është Hotel Tirana. Ai ndodhet në pjesën veriore të sheshit

Skënderbej, në ansambël me Pallatin e Madh të Kulturës dhe Muzeun Historik Kombëtar. Vendosija është bërë në bazë të një studimi pjesor urbanistik të qendrës së Tiranës. Hoteli është me 16 kate. Arkitektura e hotelit është e stilit modern e të thjeshtë, e kompozuar me forma dhe vëllime gjeometrike. Me travertinin si material i jashtëm lidhet në ngjyrë me Pallatin e Madh të Kulturës dhe Muzeun Historik Kombëtar. Ndërtimi i këtij hoteli solli risi për arkitekturën shqiptare, sepse dhe në qytetet e tjera kryesore të vendit filloi ndërtimi i hoteleve të larta në qendër, të cilat u kthyen në simbole të një arkitekture të re shqiptare

et 1944-1990

Nga ana tjetër, sa më tepër zhvillohej baza ekonomike, aq më shumë forcohej diktatura politike dhe ideologjike e udhëheqjes së PPSH. Pushteti komunist e thelloi vazhdimisht diktaturën e brendshme dhe izolimin e Shqipërisë në marrëdhëniet me botën e jashtme. Kjo politikë dhe gjendja e vështirë ekonomike, veçanërisht mungesat ushqimore, sollën pakënaqësinë e masave popullore, të cilat më 1990 shpërthyen në demonstrata kundër regjimit. Rasti erdhi fill pas shembjes së murit të Berlinit.

Tirana after

In July 1990 happened the so called "assault on the Embassies". In December 1990, "the students' movement " supported by the workers' movement, forced the communist government to allow for pluralism which led to the process of the communist state collapse and establishment of market economy. The first opposition parties were born. In June 1991 the Party of Labor of Albania changed its name

into the Socialist Party of Albania. In the general elections of March 31-st, 1992, the Democratic Party of Albania won the majority of seats in Parliament forming the democratic government. Thus, Tirana entered into the transition period i.e. from communism to capitalism. During this period of time, Tirana went through and is still going through radical change. The collapse

r the 1990's

the centralized economy system resulted in the closing of hundreds of state run factories and plants. In the beginning of the 1990's, due to the high rate of unemployment, thousands of youth left the country and thousands of citizens from remote areas and other cities of northeastern Albania settled in Tirana and its suburbs. The number of the newly settled surpassed by many times the number of people that migrated abroad. As a result, Tirana's population grew in unprecedented numbers and this trend

could still be seen today.

The post 1990's brought about great changes in economy, culture, demography, town planning and the socio-political life.

Today, Tirana is still growing and changing, it is the center of the administrative and political life of Albania hosting almost all the state institutions as well as all the Embassies of the countries with which Albania has diplomatic relations. Tirana is the biggest education center of the country.

Tirana after

Tirana is a vibrant city full of hotels, restaurants, pubs, bars youth and artistic centers that enable an active and cultural life both for locals and foreigners visiting Tirana. It also hosts a lot of local and international events such workshops, conferences, festivals and spectacles this, making Tirana a very open and recognized city to the world. Tirana has become the city that never sleeps.

r the 1990's

Tirana pas

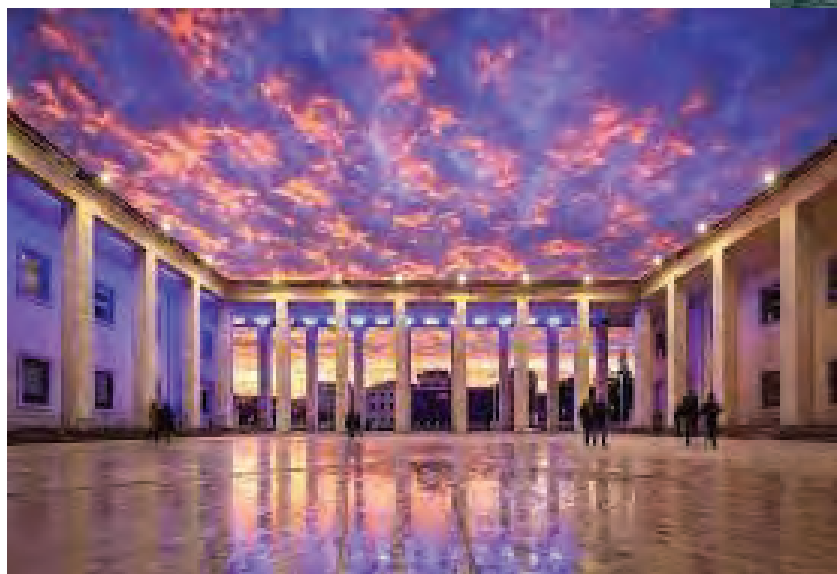
Në korrik 1990 ndodhi i ashtuquajti "sulm i ambasadave". Në dhjetor 1990 lëvizja "studentore" e përkrahur nga lëvizja punëtore, e detyroi qeverinë komuniste të lejonte pluralizmin politik, i cili i hapi rrugën procesit të përmbyesjes së shtetit komunist dhe të vendosjes së ekonomisë së tregut. Në Tiranë u themeluan partitë e para opozitare. Në qershor 1991 Partia e Punës, e cila kishte drejtuar diktaturën, u shpërbë. U themelua Partia Socialiste e Shqipërisë. Në zgjedhjet e 31 marsit 1992 Partia Demokratike me aleatët e saj siguruan

shumicën e deputetëve dhe formuan qeverinë demokratike. Kështu Tirana u përfshi në periudhën e tranzicionit, të kalimit nga regjimi komunist në sistemin kapitalist. Gjatë kësaj periudhe Tirana ka pësuar dhe vazhdon të pësojë ndryshime rrënjësore. Fundi i ekonomisë së centralizuar komuniste solli mbylljen e qindra fabrikave dhe punishteve shtetërore. Në fillim të viteve 1990, nën shtytjen e papunësisë dhe të aspiratës për

viteve 1990

lëvizjen e lirë, me dhjetëra mijë të rinj mërguan jashtë vendit. Në të njëjtën kohë, me qindra mijë banorë të krahinave malore, sidomos nga pjesa verilindore e vendit u dyndën në kryeqytet dhe në rrethinat e tij. Në qytetin e Tiranës numri i të ardhurve e tejkaloi disa herë numrin e të mërguarve. Si rrjedhim i këtij procesi, brenda 10 vjetëve, popullsia e Tiranës u rrit me ritme të papara ndonjëherë, që vazhdojnë edhe sot. Pas vitit 1990, gjatë periudhës së tranzicionit, në Tiranë ndodhën ndryshime të mëdha e të thella në të gjitha fushat, në ekonomi, kulturë, demografi, urbanistikë, në jetën politiko-

shoqërore etj.

Sot, Tirana është një qytet që rritet dhe ndryshon përditë dhe është qendra e jetës politike dhe administrative e Shqipërisë ku janë vendosur pothuajse të gjitha institucionet shtetërore. Në Tiranë janë të vendosura po ashtu të gjitha përfaqësitë diplomatike të shteteve me të cilët Shqipëria ka marrëdhënie diplomatike dhe ajo gjithashtu është qendra më e madhe e edukimit në vend.

Tirana është një qytet i mbushur me hotele,

Tirana pas

restorante, bare, pub-e, qendra rinore dhe artistike, që mundësojnë një jetë aktive dhe kulturore të shumëllojshme për vendasit dhe të huajt që vizitojnë Tiranën. Gjithashtu Tirana është një qendër aktiviteteve kombëtare dhe ndërkombëtare të rëndësishme, si seminare, konferenca, festivale, spektakle etj, që e bëjnë një qytet tashmë të njohur dhe të hapur me botën. Tirana është shndërruar në qytetin që nuk fle kurrë.

viteve 1990

Attractions of Tirana

Tirana is rich of prehistoric dwellings and archeological sites, fortresses, monuments, etc. All this heritage is testimony to Tirana's ancient history and its continuation to date which is a precious tourist potential.

THE CASTLE OF TIRANA

The castle is a field fortification with a rectangular plan of 160 x 125 meters, the longest side being the east-west wall. The preserved constructions of some of the towers and segments of the surrounding walls indicate that the castle is likely to have been built for the first time in antiquity, perhaps in the early Byzantine period (IV - VI century A.D). It is believed to belong to one of the fortifications built or reconstructed by the Emperor Justinian in the New Epirus (province of Durrës).

A part of the city walls that are seen today on land belong to the constructions of the last centuries, which were built by Ahmet Pasha Bargjini (1788 - 1809) in the last decade of the XVIII century on the ruins of the old castle.

In 1798 the castle fell into the hands of the Toptani family of Kruja. During this period it was placed in the center and became a subject of war between the Toptani family and the Bushatllinj rulers of Shkodra. In 1817 it underwent a siege of 5 (five) months, which had serious consequences not only for the fortress but also for a big part of the city. After the bombing, the castle was rebuilt in part by the Toptani family, until 1832 when it fell due to the incursions of the Ottoman army led by Mehmet Resit Pasha, who ordered the destruction of all forts.

Today a part of the north wall and the leaflets on the southern side of it are still conserved, which is combined with the enchanting surrounding infrastructure

Atraksione të Tiranës

Tirana ka një truall të lashtë dhe shumë të pasur me site të lashta arkeologjike, vendbanime prehistorike, qytete, fortifikime, monumente, objekte kulti dhe gjetje arkeologjike. Kjo pasuri dëshmon për lashtësinë dhe vazhdimësinë e jetës historike dhe është njëkohësisht një potencial i çmuar turistik.

KALAJA E TIRANËS

Kjo kala ndodhet në qendrën historike të qytetit të Tiranës. Ajo është një fortifikim fushor me planimetri drejtkëndore 160 x 120 m, me pjesën më të gjatë lindje - perëndim. Themelet e mureve rrethuese i takojnë ndërtimeve të kryera në kohën e Ahmet Pashë Bargjinit në gjysmën e dytë të shek. XVIII. Në vitin 1798 kalaja ra në duart e familjes Toptani nga Kruja. Ndërsa vitin 1817 ajo përjetoi një rrethim pesë mujor nga feudalet bushatllij të Shkodrës,

nga i cili pati pasoja të rënda jo vetëm për kalanë por edhe për një pjesë të madhe të qytetit. Pas bombardimit u rindërtua pjesërisht nga Toptanasit, por nuk pati jetë të gjatë sepse në vitin 1832 ajo u shemb me urdhër të Vezirit të Madh, Mehmet Reshit Pasha. Nga kalaja e vjetër, sot ruhet një pjesë e murit verior dhe trakte në anën jugore të saj. Gjatë gërmimeve të kryera në vitet 2001 dhe 2008, autorët menduan në mënyrë entusiastike se kalaja i përket njërit prej fortifikimeve të ndërtuara ose të rindërtuara nga Perandori Justinian në shekullin e VI., por nuk kanë mundur të sjellin argumente bindëse as arkeologjike as historike në mbështetje të këtij mendimi.

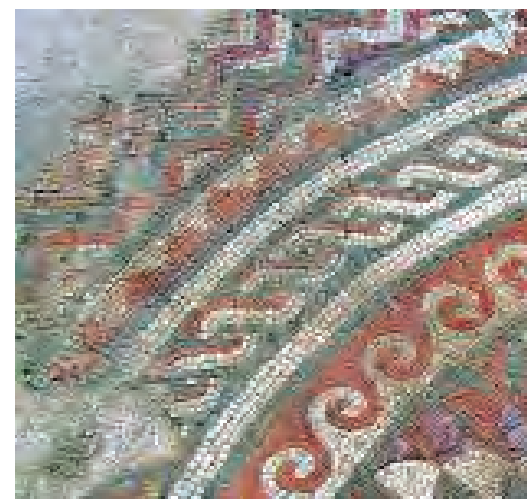

Attractions of Tirana

MOSAIC OF TIRANA

Discovered in 1972, during the building of a residential block, remains one of the earliest testimonies on Tirana's soil. During the first phase of discovery appeared the ruins of an ancient building, part of which was paved with a mosaic of geometric and floral patterns. Immediately, the surface area was taken over by Institute for Monuments of Culture because it was deemed that it was a Villa Rustica dating back to 2-nd and 3-rd centuries A.D. that was converted to a paleo Christian building during the 4-th and 7-th centuries. Nevertheless, it is worth mentioning that herein there were never conducted systematic archeological excavations spare for some minor surveys for preservation purposes during 2003-2004. Despite the limited volume of

excavations, it is deemed that this a Villa Rustica that extends well beyond the already discovered mosaic. To date, there hasn't been found any data in support of its conversion into a paleo Christian building. Even though there are some efforts made in interpreting some signs contained on some of the bricks or the motifs of the mosaic, still it is not enough to corroborate such a transformation. Notwithstanding the above, this archeological object of middle to late Roman Empire era is a worthy tourist attraction

Atraksione të Tiranës

MOZAIKU I TIRANËS

I zbuluar qysh në vitin 1972, gjatë punës për ndërtimin e pallateve të bllokut “Partizani”, objekti i njohur si Mozaiku i Tiranës, mbetet si një nga dëshmitë më të hereshme në truallin e qytetit. Në fazën e parë të zbulimit dolën në dritë rrënojat e një ndërtese antike, njëri nga ambientet e të cilës ishte i shtruar me mozaik me motive të pasura gjeometrike dhe floreale. Menjëherë sipërfaqja e monumentit u rrethua dhe u vu në mbrojtje nga Instituti i Monumenteve të Kulturës. Në këtë fazë, u mendua se kemi të bëjmë me një vila rustica të shekujve II-III pas Kr. e cila transformohet në shekujt IV -VI në një ndërtim paleokristian. Duhet të pohojmë se në këtë vend nuk janë kryer asnjëherë gërmime sistematike arkeologjike, por vetëm disa sondazhe të vogla me karakter shpëtimi në vitet 2003-2004. Megjithatë të pakta, këta gërmime e përforcuan mendimin se kemi të bëjmë vetëm me një vila rustica, e cila shtrihet në një sipërfaqe shumë më të madhe se ajo që është zbuluar. Ndërkohë nuk është gjetur asnjë e dhënë për transformimin në një ndërtim paleokristian. Disa përpjekje interpretuese mbi disa shenja në tulla apo motivet e mozaikëve mbeten ende të pamjaftueshme për të vërtetuar një transformim të tillë. Kjo situatë nuk ja ul aspak vlerat këtij objekti arkeologjik të kohës së mesme dhe të vonë perandorake romake, të pagëzuar simbolikisht me emrin “Mozaiku i Tiranës”. Ai funksionon sot më së miri, si një nga objektet atraktive të qytetit.

Attractions of Tirana

THE TANNER'S BRIDGE

is an 18th century Ottoman period stone footbridge built by the tanner's craft which had a special position in social and economic life of Tirana in this period of time.

The bridge was once part of the Shëngjergj Road that linked Tirana with the eastern highlands.

The bridge went across the Lana stream and was adjacent to the area of butchers and leather workers. It testifies the ancient traditions of our country in the field of building and the hard work in this field.

The Tanner's Bridge is distinguished for its harmonious architecture and for the proportional distribution of its elements.

The Tanners' Bridge is composed by a main arch and has a height of about 7 meter and a half.

This arch has the light span of 8 meters and is built with two ranks of side way arches which are 1 meter thick. The height from the water was 3.5 meters. The pavement of the bridge with 2.5 meters in width constructed with river stones and placed without any apparent order. In the two sides of the main arch, there are two arches in the shape of circular segments with a small space.

In the 90s the bridge was restored to its former glory and is now used only by pedestrians.

Atraksione të Tiranës

URA E TABAKËVE

Është një urë guri këmbësoresh e periudhës otomane të shekullit XVIII e ngritur me kontributin e Esnafit të Tabakëve për të kaluar mbi Lanë. Në këtë periudhë Esnafi i Tabakëve kishte një pozitë të veçantë në jetën ekonomike dhe shoqërore të Tiranës.

Kjo urë dikur ishte pjesë e rrugës së Shëngjergjit që lidhte Tiranën me malësinë lindore të saj. Deri në vitet '30 ura lidhte dy brigjet e lumit Lana, ku ishin vendosur dyqanet e kasapëve dhe zejjet e përpunimit të lëkurës. Ajo dëshmon për traditat e lashta të vendit tonë në fushën e ndërtimeve si dhe punën e madhe të mjeshtreve popullorë tiranas në këtë fushë.

Ura e Tabakëve dallon për arkitekturën e saj harmonike, si dhe për shpërndarjen proporcionale të elementeve të saj. Ajo ka një lartësi rreth 7 metër e gjysmë dhe përbëhet nga një hark kryesor, mbi të cilin ngrihet ura në formë kurri. Ky hark e ka hapësirën e dritës 8 metra dhe është ndërtuar me 2 rreshta hargesh anësorë me trashësi 1 metër.

Lartësia nga niveli i

ujit ka qenë 3,5 metra. Kalldrëmi i urës me gjerësi 2,5 metra është i ndërtuar me gurë lumi të vendosur pa ndonjë rregull. Në të dy anët e harkut kryesor janë ndërtuar dy harqe në formë segmentesh rrethorë me hapësirë të vogël.

Në vitet 90-të të shekullit të kaluar ura u restaurua duke i rikthyer lavdinë e mëparshme. Sot ura përdoret vetëm nga këmbësorët.

Attractions of Tirana

THE TIRANA CLOCK TOWER

began to be built by Haxhi Et'hem Beu in 1822 and was completed with the contribution of rich families of Tirana.

Initially, the height of the tower was 30 m and the clock consisted of a clock winding up mechanism and a brass bell, whose number of pips indicated the time because there were no field and clock hands. Its installation was made by the Tufina family, renowned with regard to clocks.

In 1928, the tower changed shape and got the appearance it has today. It was elevated 5 meters more, reaching 35 m, the balcony was built, 4 fields and clock hands were assembled and a Venetian typed roof was set up. In the framework of Tirana's modernization, the Albanian state bought a contemporary timepiece in Germany.

Since the tower has accompanied the development of the city, it was reflected in its appearance, where the first half is of the Ottoman style, the entire stone-carved section, and the balcony and the part above pertains to the western style.

In the '30s, the tower was lit for the first time in the evening. During the World War II it was damaged, but it was restored in July 1946. Until 1970 the tower was the highest building in the capital city. The lower part built with thick stone walls, used to have wooden stairs that could take you to the upper areas. During the restoration the wooden stairs were replaced with metallic ones.

The Clock Tower is the symbol (Coat of Arms) of the Municipality of Tirana and together with the Et'hem Bey mosque represents a unique architectural ensemble.

Atraksione të Tiranës

KULLA E SAHATIT TË TIRANËS

filloi të ndërtohej nga Haxhi Et'hem Beu në vitin 1822 dhe përfundoi me kontributin e familjeve të pasura të Tiranës.

Fillimisht, lartësia e kullës ka qenë 30 m dhe sahati përbëhej nga mekanizmi i kurdisjes dhe një kambanë tunxhi, numri i të rënave të së cilës tregonin orën sepse fushë dhe akrepa nuk kishte. Montimi i saj u bë nga familja Tufina, e përmendur në lidhje me orët. Në lartësi të caktuara u pajis me frëngji të vogla për ajrim, ndriçim dhe mbrojtje.

Në vitin 1928, Kulla ndryshoi formë dhe mori pamjen që ka sot. Ajo u lartësua 5 metra më shumë duke arritur në 35 m, u bë ballkoni, u montuan 4 fusha orësh me akrepa dhe u vendos një çati e tipit venecian. Në kuadrin e modernizimit të Tiranës shteti shqiptar bleu në Gjermani një orë të kohës.

Duke qenë se kulla ka shoqëruar zhvillimin e qytetit kjo u reflektua dhe në pamjen e saj ku gjysma e parë është e stilit osman, gjithë pjesa e gdhendur me gurë, kurse nga ballkoni e sipër është e stilit perëndimor.

Në vitet '30, Kulla u ndriçua për herë të parë natën. Gjatë Luftës së Dytë Botërore, ajo u dëmtua, por u riparua në korrik të vitit 1946.

Deri në vitin 1970 ka qenë ndërtesa më e lartë e kryeqytetit. Pjesa e poshtme e ndërtuar me muri guri të trashë ka pasur shkallë të drunjtja që të ngjithnin në ambientet e sipërme. Gjatë ndërhyrjeve restauruese shkallët e drunjtja janë zëvendësuar me shkallë metalike. Kulla e Sahatit është simbol i emblemës së Bashkisë së Tiranës dhe së bashku me Xhaminë e Et'hem Beut formon një ansambël arkitekturor unik.

Attractions of Tirana

Atraksione të Tiranës

Attractions of Tirana

ET'HEM BEY MOSQUE

This is the only still existing mosque out of eight mosques that were built in Tirana in XVIII-XIX century.

Its foundation was laid by Molla Bey at the end of the century XVIII, and the chapel was completed by his son Haji Et'hem Bey in the first quarter of the XIX century. Molla Bey managed to build the dome of the mosque, but because of his death, the minaret, the portico, the plastering and the decoration of the mosque's walls were left unfinished. It was his son Haji Et'hem Bey that finished the roof of the mosque, built the porch and decorated it with paintings and ornaments. The chapel was finished in 1236 'h (1820-1821).

The mosque is made of the prayer hall, portico on the north and east part of the mosque, and the minaret. The mosque stands on foundations in quadratic form with length and width 18,70 x 16.10 meters with a surface of 301 meters ². It was built with stones brought from the village Shtish - Tufinë located on the east side of Tirana. None of the four facades of the mosque resemble to each other.

The prayer hall has a square plan and it was built with a unique volume covered with a leaden tin. Hall of Et'hem Bey's Mosque in functional terms served in creating an environment with a second mihrab which served to pray for those who come later or not found a place in the prayer hall. The porch has the form of the letter "L", while the south part is closed with a wall. From the other side it is open with three arcades on columns, which, in contact with the walls are half columns. The porch is covered by a wooden roof and flat ceiling. Sanctuary has 18 windows in two horizontal lines, which gives her a limited light to create a mystical atmosphere. On the left and on the right side of the main gate were two graves. On the right is the tomb of Ballkizit, Sali Bey's daughter and Haji Et'hem Bey's wife, who died in 1260'h (1844), the tomb stone is still today. On the left is the tomb of Haji Et'hem Bey, where there is written the date of his death in 1265'h (1849) but the tiles tomb is missing.

This is part of the mosque complex buildings that make up the historic center of Tirana and is an architectural complex together with the Clock Tower. Et'em Bey's Mosque was declared a cultural monument of the first category in 1948.

Atraksione të Tiranës

XHAMIA E ET'HEM BEUT

është e vetmja ndër tetë xhamitë e shekullit XVIII-XIX të ndërtuara në Tiranë që e shohim ende sot. Themelet e saj i vuri në vitin 1208 hixhri (1794) Molla Beu por ai vdiq në vitin 1223 hixhri, (1807), pasi kishte përfunduar kubënë. Faltoren e plotësoi i biri i tij, Haxhi Et'hem Beu, në vitin 1236 hixhri (1821), duke ndërtuar minaren, çatinë, portikun si dhe duke përfunduar zbukurimet e pikturat e brendshme. Dy vjet më vonë në vitin 1238 hixhri (1823) përfunduan pikturat dhe zbukurimet e jashtme.

Xhamia përbëhet nga salla e lutjeve, portiku në veri dhe në lindje të saj si dhe minarja. Xhamia qëndron mbi themele në formë kuadrati me gjatësi e gjerësi 18,70 x 16.10 m dhe zë një sipërfaqe prej 301 m². Është ndërtuar me gurë të sjellë nga fshati Shtish – Tufinë që ndodhet në anën lindore të Tiranës. Asnjëra nga të katër fasadat e xhamisë nuk i ngjan njëra-tjetrës.

Salla e lutjeve ka planimetri katrore dhe është ndërtuar me vëllim unik mbuluar me kupolë prej llamarine plumbi.

Portiku i Xhamisë së Et'hem Beut në aspektin funksional ka shërbyer në krijimin e një ambienti me një mihrab të dytë në të cilin mund të faleshin ata që vinin më vonë apo nuk gjenin vend në sallën e lutjeve. Portiku ka në planimetri formën e shkronjës “L”, ndërsa nga jugu mbyllet me mur. Nga anët e tjera është i hapur me tri arkada mbi kolona, të cilat, në kontakt me muret janë gjysmë kolona. Portiku mbulohet nga një çati me konstruksion druri dhe tavan të rrafshët dërrasash.

Faltorja ka 18 dritare në dy rreshta horizontale, të cilat në numrin më të madh i japin asaj një dritë të kufizuar për të krijuar një ambient mistik.

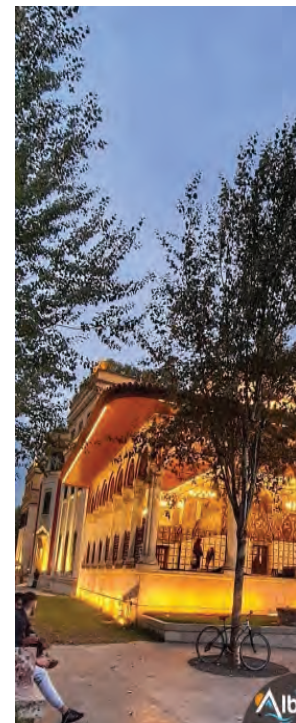
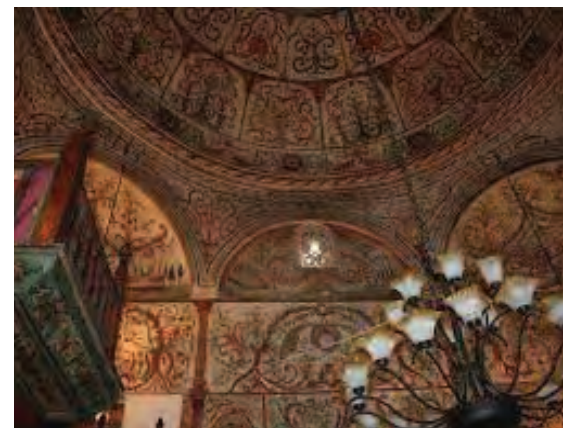
Në të majtë dhe të djathtë të portës kryesore kanë qenë dy varre. Varri në të djathtë është i Ballkizit, vajzës së Sali Pashait dhe gruas së Haxhi Et'hem Beut, që ka vdekur në vitin 1260 hixhri (1844), guri i varrit është dhe sot.

Varri në të majtë është i Haxhi Et'hem Beut, aty është shkruar data e vdekjes së tij 1265 hixhri (1849) por pllakat e varrit mungojnë.

Kjo xhami është pjesë e ndërtesave komplekse që përbëjnë qendrën historike të Tiranës dhe përbën një kompleks arkitektonik së bashku me Kullën e Sahatit.

Xhamia e Et'hem Beut është shpallur monument kulture i kategorisë së parë në vitin 1948

Attractions of Tirana

Atraksione të Tiranës

Attractions of Tirana

THE NEW BAZAAR

was constructed in 1931 and in the years that followed it was developed and grew even more. It was created as a need to increase the commercial activity that couldn't be handled only through the Old Bazaar.

After the demolition of the Old Bazaar in 1959, the New Bazaar remained for a long time the only big trade centre of meat, fish, fruit and vegetables in Tirana.

This Bazaar is located in that area of Tirana that

together with Mujo's Neighbourhood, represents one of the oldest area of Tirana, located between the city centre and the Elbasan Street, in the eastern part of the main boulevard.

Even today the New Bazaar remains one of the biggest trade markets in the capital for meat, fish, fruit and vegetables.

Municipality of Tirana with the support of the Albanian-American Foundation Development renovated this area and turned it into a business development zone to provide a new model investment and community space. New Bazaar is a space that operates 24 hours, where the greatest focus in the morning is on the market and in the afternoon to culinary matters such as bars, restaurants around and organizing artistic activities - such as cultural festivals, fairs, etc

Atraksione të Tiranës

PAZARI I RI

mori jetë në vitin 1931 dhe në vitet që pasuan njohu vetëm rritje dhe zhvillim. Ai u krijua si nevojë e shtimit të aktivitetit tregtar i cili nuk mund të përballohej vetëm me Pazarin e Vjetër.

Pas prishjes së Pazarit të Vjetër në vitin 1959, Pazar i Ri mbeti për shumë kohë qendra e vetme, e madhe e tregtisë së mishit, peshkut, perimeve e frutave në Tiranë.

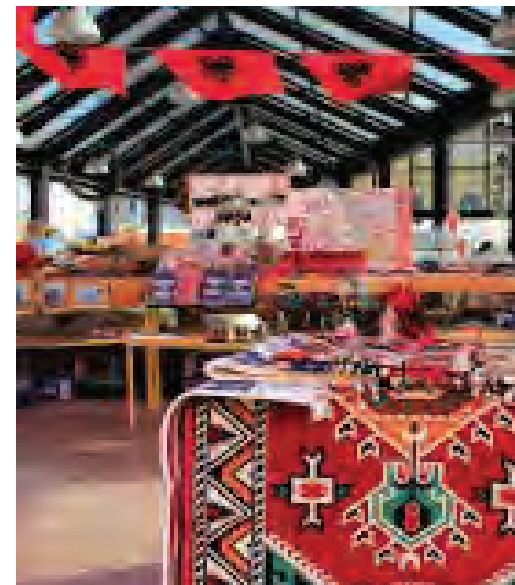
Ky pazar ndodhet në atë zonë të Tiranës, që së bashku me lagjen e Mujos përfaqëson një nga zonat më të vjetra të

qytetit.

Edhe sot Pazar i Ri vazhdon të mbetet një nga tregjet më të mëdhenj për tregtimin e mishit, peshkut, perimeve e frutave në kryeqytet.

Bashkia e Tiranës me mbështetjen e Fondacionit Shqiptaro-Amerikan të ndërmarrjeve e rijetëzoi këtë zonë dhe e ktheu në një zonë të zhvillimit të biznesit për të ofruar një model të ri investimi dhe hapësire komunitare. Pazar i Ri është një hapësirë që funksionon 24 orë, ku paradite fokusi më i madh është tek tregtimi i produkteve dhe pasdite tek çështjet e kulinarisë, për restorantet rreth e rrotull dhe zhvillimin e aktiviteteve artistike - kulturore si festa, panaire, etj.

Attractions of Tirana

Atraksione të Tiranës

Folk Costumes

WOMEN'S TIRANA CLOTHING

Generally the women of the city of Tirana and the other cities of middle Albania, in ceremonial family occasions wore luxury clothing sewing under Oriental fashion. Such were the slops "Citjanet" known as "Dimiq" loose breeches, Shirts "Kemisha" of natural silk, gowns "Xhybet" and waistcoat

"Jelek" embroidered with gold thread. In complete harmony with these parts were also the belt "Brez" made of silver metallic thread or gold plated. Especially, differed the embroidery realized in shirts sleeves and in the apron "perparjet", called "cervë".

VESHJA E GRAVE TË TIRANËS.

Përgjithësisht gratë e qytetit të Tiranës dhe qytetet e tjera të Shqipërisë së Mesme në festa ceremoniale familjare përdornin veshje luksoze të qepura sipas stilit Oriental. Sic ishin Citjanet të njohura si Dimiq, Këmisha në mëndafsh natyral, Xhybet dhe Jelek të qëndisur me fije ari. Në harmoni të plotë me pjesët e tjera të veshjes ishte gjithashtu Brezi i përbërë nga pjesë metalike argjendi ose i larë në ar. Vecanërisht spikasin qëndisjet e realizuara në mëngët e Këmishave dhe në Përparje.

Kostume popullore

CLOTHING WITH "BREKUSHE"

Like in all middle east Albania, even the men of Tirana have generally used clothing with white panties "brekushe" accompanied with shirts

"Kemishë", red waistcoat "Jeleke" embroidered with black and yellow color braids, as well as the black woolen jacket "xhaken". More typical were white panties "Brekushet e Bardha" of cotton fabric in white or of fine woolen in natural color. The men of Tirana held a very high fez "Qeleshe" which is considered as the most identifying part of this garment .

VESSHJA ME BREKUSHE.

Si në të gjithë Shqipërinë e Mesme edhe burrat në Tiranë kanë përdorur përgjithësisht veshje me Brekushe në ngjyrë të bardhë të shoqëruar me Kemishë, Jelek në ngjyrë të kuqe të qëndisur me gajtanë në ngjyrë të zezë ose të verdhë, gjithashtu edhe Xhaketën në copë të leshtë në ngjyre të zezë. Më tipik kanë qenë Brekushet e bardha në copë me ngjyrë të bardhë pambuku ose me copë të leshtë fine në ngjyrë natyrale. Burrat e Tiranës mbanin një Qeleshe tepër të lartë e cila është konsideruar si një pjesë identifikuese e kësaj veshje.

Folk Costumes

DRESSING OF DARDHA VILLAGE (Korca City)

The Dardha village dress was made from a drapery imported dress with cherry color, long up to the pulp of the feet and quite wide at the bottom. Above it was dressed a "Cibun" made from felt "Shajaku" in dark color (blue or black) especially in the chest part with braids gold color. Part of this costumes was also the apron "Perparje" of drapery in dark red color, the handkerchief made of silk in dark color. Long stockings decorated with stripes, the belt "Brezi" accompanied with silver plate "Pafta", as well as black shoes with low heels. In this dress distinguished the collar of the shirt accompanied with very fine lace.

VESHJA E FSHATIT TË DARDHËS (Qyteti i Korces)

Veshja e fshatit të Dardhës (Korcë) ishte e përbërë nga copë tekstili të importuar në ngjyrë qershie të errët, i gjatë deri tek pulpa e kembës dhe tepër i gjerë në fund të saj. Sipër vishej një Cibun i përbërë nga Shajak në ngjyrë të errët (blu ose të zezë) me gajtanë në ngjyrë floriri. Pjesë e këtij kostumi ishte edhe Përparja në copë tekstili në ngjyrë të kuqe të errët, Shamia e përbërë nga mëndafsh në ngjyrë të errët. Corape të gjata të dekoruara me vija, Brezi i shoqëruar me Pafta argjendi si dhe këpucët e zeza me takë të ulët. Në këtë veshje dallohet Jaka e Këmishës e shoqëruar nga një dantellë fine.

Kostume popullore

MEN'S CLOTHING OF KORÇA

Generally in Korça's villages (but also in the city during the XIX century) was used clothing with white kilt " Fustanelle" accompanied by waistcoat "Jelek" and sleeves "Mengore" made of fabric "Cohe" embroidered with silk or gold braids. Over the sleeves "Mengore" was dressed also a "Cibun" made of white colored wool. In the head they wear a white plis "Qylaf" then later was replaced by black "Feste".

VESHJA E BURRAVE TË KORCËS.

Përgjithësisht në fshatrat e Korcës (por sidomos në qytet gjatë shekullit të XX) në veshje përdorej Fustanella në ngjyrë të bardhë e shoqëruar me Jelek dhe Mëngore e përbërë nga Cohe të qendisur me gajtane të mëndafshtë ose të florinjte. Në Mëngore vishej gjithashtu një Cibun i përbërë nga copë e leshtë në ngjyrë të bardhë. Në kokë mbanin një Qylaf të bardhë i cili më vonë u zëvendësua nga një Festë në ngjyrë të zezë.

Folk Costumes

CLOTHING WITH "XHUBLETE"

The garment with "Xhublete" according to archeological sources is the proof of the earliest material culture of Albania. It is unique because of its style of styling. The most special part of this outfit that draws attention to every one is "xhubleta" (a kind of skirt in wavy bell shape) is even more interesting and intriguing is the way of modeling the "Xhublete" as well as the motives and the colors used to decorate it and the other components such as: the waistcoat "Jelek", belt "Brez", apron "Perparje" and with socks in boots shape .

VEHJA ME XHUBLETË (Zona Alpine)

Veshja me Xhubletë sipas burimeve arkeologjike është një provë e hershme e kulturës materiale të Shqipërisë. Është unike për nga stilimi dhe stili i saj. Pjesa më e vecantë e kësaj veshje e cila tërheq vëmendjen është Xhubleta (një lloj fundi në formë zileje). Më interesante dhe intriguese është mënyra e qepjes së Xhubletës si dhe motivet dhe ngjyrat e përdorura për dekorimin e saj dhe komponentët e tjerë si Jeleku, Brezi, Përparja dhe Corapet në formë çizmeje.

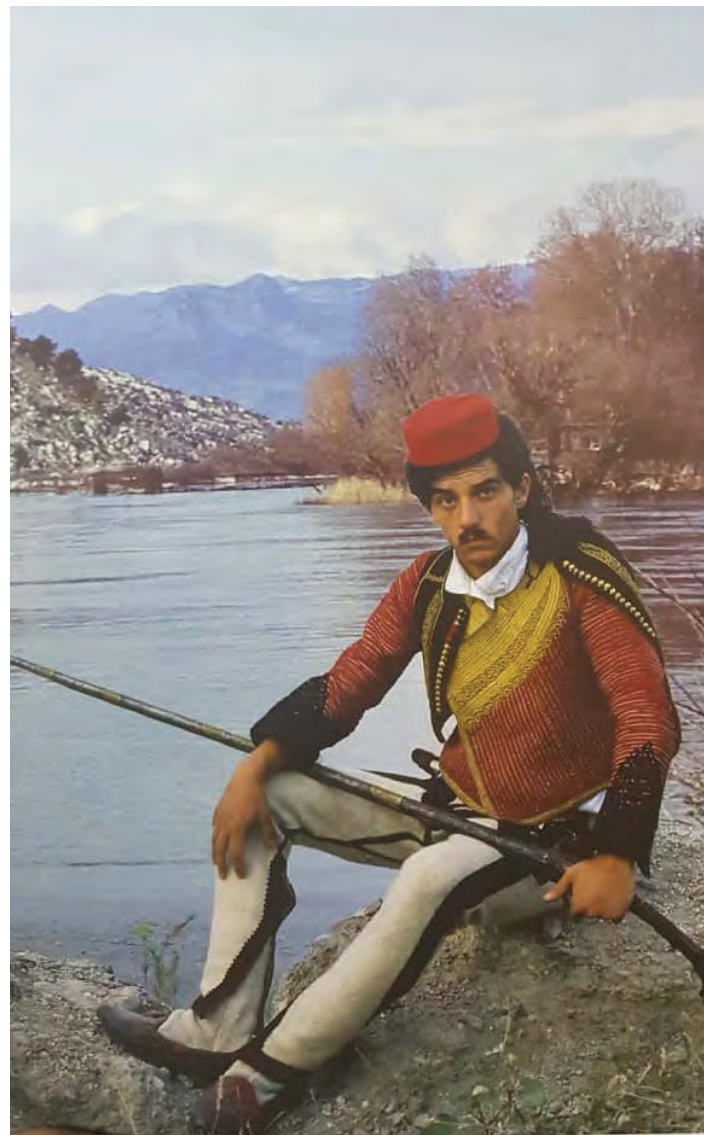
Kostume popullore

CLOTHING WITH "TIRO"

The most special element of this garment are the tirks "Tirqi" who have the shapes of white colored trousers. With some slight changes in cutting and decoration, this men clothing is protected in all the provinces of northern Albania up to Librazhd city. Different names are used for their denomination such as, tirks "Tirq", "Cakcire", "Xhedike" etc. In general, this garment has a very intriguing look, especially in those areas that used tirks "Tirq" with narrow cut with a lot of ornaments made of black thread of wool braids.

VESHJA ME TIRO

Pjesa më e rëndësishme e kësaj veshje është Tirqi i cili ka formën e pantallonave në ngjyrë të bardhë me disa ndryshime të vogla në prerje dhe dekorim. Kjo veshje për burra është e mbrojtur në të gjitha provincat e Shqipërisë së veriut deri në qytetin e Librazhdit. Emra të ndryshëm janë përdorur për emërtimin e tyre si Tirq, Cakcire, Xhedike etj. Në përgjithësi kjo veshje ka një pamje tepër intriguese vecanërisht në ato zona që e përdornin me prerje të gjerë dhe shumë më shumë ornamente të përbëra nga gajtane me ngyre të zezë me material të leshtë.

Folk Costumes

WOMEN'S BERAT CLOTHING

Women's dresses in the district of Berat were matchless to the others in terms of beauty, elegance, cutting of the pattern, as well as wealth of motifs used to decorate them.

The materials used for their preparation were Venetian coating or French fashion velvet (with cherry ruby or green color). While the fibers used for decoration were silk and braids "gajtane" made of gold or silver fibers. Generally in the women's clothing of this city are preserved elements of Byzantine luxury.

VESHJA E GRAVE TË BERATIT

Veshja e grave të qytetit të Beratit ishte e pa krahasueshme me të tjerat si nga bukuria, eleganca, prerja e modelit si dhe nga motivet e përdorura për ti dekoruar ato. Materialet e përdorura për përgatitjen e tyre ishin copa Kadife Veneciane ose Franceze (në ngjyre rubini ose jeshile e errët). Kurse fibrat e përdorura për dekorimin e tyre ishin mëndafsh dhe gajtane të bera në fibra ari ose argjendi. Përgjithësisht në veshjen e grave të këtij qyteti janë ruajtur elemente të luksit Bizantin.

Kostume popullore

MEN'S BERAT CLOTHING

The typical dress of the men of the town of Berat was with the kilt "fustanelle" which was quite wide in the cut and was accompanied by waistcoats "Jelek" and sleeves "Mengore" of imported fabric "Cohe".

The men of Christian faith used a dark blue color fabric "Cohe" and for decoration used black silk cords with dark color braids.

While those of Muslim faith adorned them with stringy braids of gold.

VESHJA E BURRAVE TË BERATIT

Veshja tipike e burrave të qytetit të Beratit ishte Fustanella e cila ishte tepër e gjerë në prerje dhe shoqerohej me Jelek dhe Mengore i përbërë nga një pëlhurë e importuar Cohe. Burrat e besimit Kristian përdornin Cohe në ngjyrë blu të errët dhe si dekoracion përdornin kordone mëndafshi në ngjyrë të zezë dhe gajtanë në ngjyrë të errët. Ata të besimit mysliman e dekoronin veten e tyre me gajtane në ngjyrë floriri.

Folk Costumes

WOMEN,S VLORA CLOTHING

After the second half of the XIX century, in the city of Vlorë women wore long dress with pairs "pala".

Over it they wore a dolman "Dolloma" of luxury cloth "Cohë" embroidered with silk and gold braids "gajtane". Part of this dress was also the silky shirt embroidered at the sleeves "Mengeve" section with gold threads and at the neck was decorated with lace. A part of civic women instead of dress they wore silk "citjane".

VESHJA E GRAVE TË VLORËS

Pas gjysmës së shekullit të XIX në qytetin e Vlorës gratë vishnin fustane të gjata me pala. Sipër saj vishnin një Dolloma luksoze të qëndisur me gajtane ari dhe argjendi. Pjesë e kësaj veshje ishte gjithashtu edhe Këmisha e qëndisur në pjesën e Mëngëve me fije ari dhe në pjesën e fytit me dantellë. Pjesë e grave të qytetit në vend të fustanit vishnin Citjane të mëndafshita.

Kostume popullore

CLOTHING WITH "FUSTANELLË"

The most characteristic feature of this dress is the Kilt "Fustanella" that has the appearance of a wide skirt "Fund" made up of 100, 300, 500 close "kinda" of cotton fabric with white color. Among the other components of this dress attract the attention for their beauty the waistcoat "jelek" and sleeves "Mengoret" embroidered with gold or silver thread. Such embroidery is also seen on leather belt "Brez Silahu". Where the weapons belt "Armet e brezit" were held, consisted of two guns "Dy Kobure", gunpowder holders "Mbajteset e Barutit", etc, also decorated with filigrees "Filigram" .

VESHJA ME FUSTANELLË

Detaji me karakteristik i kësaj veshje është Fustanella e cila ka paraqitjen e një fundi të gjerë të përbërë nga 100, 300, 500 kinda nga copë pambuku në ngjyrë të bardhë. Ndër të gjithë komponentet e kësaj veshje tërheq vëmendjen për nga bukuria Jeleku, Mëngoret të përbëra nga fije ari ose argjendi. Një qëndisje e tillë dallohet edhe te Brezi i lëkurës Silahu ku mbaheshin armët e brezit të cilat konsistojnë në dy Kobure, Mbajtëset e Barutit etj të dekoruara në filigram.

Folk Costumes

Kostume popullore

Folk Costumes

Kostume popullore

Ethnography

CLOTHING OF THE ARISTOCRACY, FIRST QUARTER OF THE 20TH CENTURY

All the elite families of Tirana choosed for their children to study abroad in the beginning of the 19th century. Most of them have studied in Austria, Italy, Switzerland Cambridge and another part in the famous Universities in Turkey. Mostly they studied medicine, finance, agronomy as well as in the Military Academy. In the late 1930s in Tirana there were more than 240 young graduates in European universities, this is a very good report considerable compared to the population.

VESHJE ARISTOKRACIE ÇEREKU I PARË I SHEK XX

Të gjithë familjet elitare të Tiranës i çonin fëmijët e tyre për studime jashtë shtetit që para fillimit të shekullit 19. Pjesa më e madhe e tyre kanë studiuar në Austri, Itali, Zvicër në Kembrixh dhe një pjesë tjetër në universitetet me famë të Turqisë. Kryesisht ata kanë studiuar mjeksi, financë, agronomi si dhe në Akademi Ushtarake. Në fundvitet '30 në Tiranë numëroheshin mbi 240 të rinj të diplomuar në universitetet evropiane, ky një raport shumë i konsiderueshëm në krahasim me popullatën.

"Photos with clothes are taken from the Volume "Albanian folk costumes", Publication of the Institute of Cultural Anthropology and the Study of Art"

Fotot me veshje janë marrë nga Volumi "Kostume popullore Shqiptare", Publikim i Institutit i Antropologjisë Kulturore dhe i Studimit të Artit

Etnografi

MEN'S CLOTHING OF THE ARTISAN CLASS AROUND 1920

Men's clothing is uniform with small local features from one area to another. It prevailed the typical dress of middle Albania with pants, shirt, waistcoat or "mintan" and wool jacket. In this clothing could distinguish changes that had to do with the men's age and marital status but also with the occasion for which they were dressed. Among the pieces the typical clothes were white panties made of a thin fabric materials where the top was made of linen thread and the weft was made of fine woolen thread. They had simple cuts, they didn't have ornaments and were tied to the waist with "ushkur". The other part that completed the outfit was the a long shirt of linen. Over the shirt was worn a waistcoat with a lining for the warm season or with "xhamadan shajaku" for winter which could be white, black or brown. Men wore woolen socks black, white or colored according to age and self-made cowhide shoes that called "opings". In Tirana, men wore high "Qeleshe", the highest that were worn in Albania.

VEESHJE BURRASH TE SHITRESES SE ZEJTAREVE RRETH VITIT 1920

Veshja e burrave paraqitet unitare me vecori të vogla lokale nga një zonë në tjetrën. Mbizotëronte veshja tipike e Shqipërisë së mesme me brekushe, këmishë, jelek ose mintan dhe xhokë leshi. Në këtë veshje mund të dalloheshin ndryshime që kishin të bënin me moshën dhe gjëndjen civile të bartësit por edhe me rastin për të cilin visheshin. Më tipket ishin brekushet e bardha të bëra prej një pëlhure të lehtë ku maja ishte me fije liri dhe indi me fije të hollë leshi. Ato kishin prerje të thjeshtë, nuk kishin zbukurime dhe ngjisheshin prej beli me ushkur. Pjesa tjetër që plotësonte veshjen ishin këmisha e gjatë prej pëllhure shtëpiake. Mbi këmishë vishej një mintan basme me astar për stinën e ngrohtë ose xhamadan shajaku për dimër i cili mund të ishte i bardhë, i zi ose bojë kaf. Burrat mbanin corape leshi të zeza, të bardha ose me ngjyra sipas moshës dhe opinga të bëra vetë me lëkurë lope. Në rrethin e Tiranës burrat mbanin Qeleshe të larta, më të lartat që mbaheshin në Shqipëri.

Ethnography

Women's civilian clothing during the 20th century

Veshje qytetare grash gjatë shek XX

Clothing of a young woman at the beginning of the Century. XX

Veshje e një gruaje të re në fillim të shek. XX

Two Xhybe, part of the clothing citizens of women Century XX

Dy Xhybe, pjesë e veshjes qytetare të grave Shek. XX

"Photos with clothes are taken from the Volume "Albanian folk costumes", Publication of the Institute of Cultural Anthropology and the Study of Art"

Fotot me veshje janë marrë nga Volumi "Kostume popullore Shqiptare", Publikim i Institutit i Antropologjisë Kulturore dhe i Studimit të Artit

Etnografi

SILK FABRICS

PËLHURË AVËLMENDI E MËNDAFSHTË, FUSHA E TIRANËS

Cotton aprons where the colour differs according to the age of the holder, Plain of Tirane.

Përparëse të pambukta ku ngjyrat ndryshojnë sipas moshës së bartëses. Fusha e Tiranës.

Woman shirt, the upper part of silk cloth

Këmishë gruaje, pjesa e sipërme prej pëlhure mëndafshi

Woman shirt of silk cloth with borders of different colours embellished with minute lacework at the collar and the sleeves. The villages of the Plain of Tirane.

Këmishë grash prej pëlhure mandafshi me qenarë ngjyrash të ndryshme, të zbukuruara me oja të imta të jaka e të mëngët, Fshatrat e Fushës së Tiranës

"Crosses" cotton head covering of the women of the hilly and plain zone.

"Kryqe" mbulesë koke e pambuktë e grave të zonës kodrinore fushore

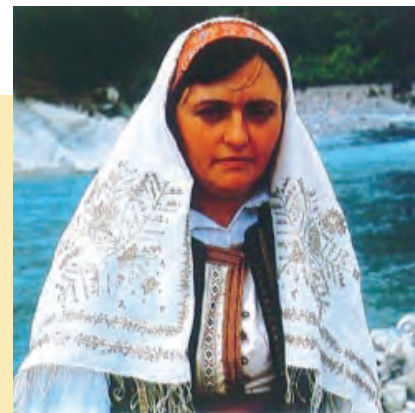

Ethnography

Bride dress with
"hanging towels"
instead of the
apron, Zall-Daiti
(hilly zone).

Veshje nusërie me
"peshqira varës" në
vend të përparjes.
Zall-Dajt (Zona
kodrinore)

Head covering
for the man and
woman from the
Selita e Malit,

Mbulesa e kokës
për gruan
dhe burrin nga
Selita e Malit

Man dress with white
bloomers, Zall-Dajt.
Veshje burri me
brekushe të bardha,
Zall-Dajt

Man from the
Selita e Malit,
Bende

Burrë nga
Selita e Malit,
Bendë

"Photos with clothes are taken from the Volume "Albanian folk costumes", Publication of the Institute of Cultural Anthropology and the Study of Art"

Fotot me veshje janë marrë nga Volumi "Kostume popullore Shqiptare", Publikim i Institutit i Antropologjisë Kulturore dhe i Studimit të Artit

Etnografi

Men dress with bloomers and sleeveless worsted coat (jakuce). Tomadhe.

Burri me brekushe dhe Xhokë, Tamadhe

Short coat (pelerine), waistcoat and string, parts of the town woman dress

Pelerinë e shkurtër dhe uskur pjesë e veshjes së gruas qytetare Tirane

Young woman with the dress of Shengjergjit.
Grua e re me veshjen e Shëngjergjit

Young woman with the dress of Shengjergjit.
Grua e re me veshjen e Shëngjergjit

Ethnography

Bride dress with "marble" slops, about the year 1920, Tirane.

Veshje nusërie me dimite "mermeri" rreth vitit 1900, Tiranë

"Photos with clothes are taken from the Volume "Albanian folk costumes", Publication of the Institute of Cultural Anthropology and the Study of Art"

Three weeks before the couple got married, there was music and dancing in their respective homes. In the city of Tirana, in the 20s, the bride was taken by car from her father's house. When she came out of the threshold, rice was metaphorically thrown to her to to have a good future. When she entered her husband's house, she painted the door threshold with honey so that the couple's life would be sweet. On her lapsat a boy who took off his socks with the idea that the bride would give birth to sons as heirs. Weddings were mostly held in large courtyards where the whole neighborhood and friends were invited. The dowry was opened by the bride to respect her rights. On Monday morning, a woman from the girl's tribe arrived at the boy's house to bring gifts for them.

Small bag with beads, part of the wedding costume. Bende.

Cantë e vogël me ruaza, pjesë e kostumit të martesës

Fotot me veshje janë marrë nga Volumi "Kostume popullore Shqiptare", Publikim i Institutit i Antropologjisë Kulturore dhe i Studimit të Artit

Etnografi

Tre javë para se të martohej çifti bëhej muzikë e hidhej valle në shtëpitë respektive. Në qytetin e Tiranës që në vitet '20 nusja është marrë me makinë nga shtëpia e babait. Kur dilte nga pragu i hidhej oriz metaforikisht për tu shtuar dhe monedha të

florinjta, për të pasur ardhmëri të mirë. Kur hynte në shtëpinë e të shoqit, pragu i derës lyhej me mjaltë që jeta çiftit të shkonte ëmbël. Në prehër i ulej një djalë i cili i hiqte

corapin me idenë që nusja të sillte në jetë trashëgimtarë djem. Dasmat kryesisht bëheshin në oborret e mëdha ku ftohej e gjithë lagjia dhe miqësia. Sapetin me pajë e hapte nusja dhe kjo për të respektuar të drejtat e saj. Ditën e hënë në mëngjes të shtëpia e djalit mbërrinte një grua nga fisi i vajzës që sillte dhuratat për ta. Kjo grua quhej Xhikmjesja.

Ethnography

HEADRESS AND JACKET, PART OF SHÈMRIA'S CLOTHING, TOMADHE

In the upper part of the Erzen River, the women's clothing was a suit with a clean structure and quite elegant. Shirt made of cotton fabric was long and with long sleeves and on it came the belt of colored wool, the apron, one short vest, white jacket made of "shajak", with or without sleeveless according to the season. Lifting the head with the thin cotton cloth had its dimensions large and hung loosely on the back. For new brides the costume was completed with various ornaments in neck and in the chest. Women usually wore tights multi-colored wool shorts.

Women's clothing consists mainly of a suit with a long shirt and an apron with a jacket with or without sleeves. After the Second World War Women of mountains of Tirana started to wear everyday over a shirt, woolen panties and other things. Women of the plains and hilly areas, they started to put into use the dimitis made of cotton, oriental cut. Above noon they came from the pre-made garments. Home made by peasant women in the area of Prezes and villages across the district.

"Photos with clothes are taken from the Volume "Albanian folk costumes", Publication of the Institute of Cultural Anthropology and the Study of Art"

Fotot me veshje janë marrë nga Volumi "Kostume popullore Shqiptare", Publikim i Institutit i Antropologjisë Kulturore dhe i Studimit të Artit

Etnografi

MBULESA E KOKËS DHE XHOKA, PJESË E VESHJES SË SHËMRISË, TOMADHE

Veshjet e grave kanë kryesisht kostum me këmishë të gjatë një përparje dhe një xhokë me ose pa mëngë. Pas luftës së dytë botërore Gratë e malësisë së Tiranës filluan të veshin në përditshmëri përmbi këmishë, brekushet e leshta e të gjera. Gratë e fushës e të zonës kodrinore, filluan të futin në përdorim dimitet prej basme të pambuktë, me prerje orientale. Përmbi dimite ato vinin përparjet të punuara me avlemendin Shtëpiak nga gratë fshatare të zonës së Prezës dhe fshatrave për qark.

Ethnography

Since 1926 in Tirana there were 10 cinemas that in addition to movies, they also offered different concerts, where the most famous was Tefta Tashko Kocos in the 30s. In between there were two large libraries, that National and the Library Carnavon that was the library of foreign books, built by foreign people built by the English in his honor Albanian lover Aubrey Herbert.

Tirana also had its own radio where masterpieces were broadcast world classical music.

So Tirana had many organs press and culturally different society.

Që nga viti 1926 në Tiranë numëroheshin 10 kinema që përveç filmave ofronin dhe koncerte të ndryshme, ku ai më me famë është i Tefta Tashko Kocos në vitet '30. Ndërkaq që kishte dy biblioteka të mëdha, atë Kombëtare dhe Bibliotekën Carnavon që ishte biblioteka e librave të huaj, ndërtuar nga anglezët për nder të shqipdashesit Aubrey Herbert.

Tirana kishte dhe radion e saj ku trasmetoheshin kryeveprat botërore të muzikës klasike dhe asaj të lehtë. Po ashtu në Tiranë kishte shumë organe shtypi dhe shoqëri të ndryshme kulturore.

Etnografi

Tirana in the 20s and 30s marked its peak when a series of modern bars were opened in the city such as "Kursal", "Bella Venezia", "Paris", "Odeon", "Lirija". In them, several days a week there was also live music, while the singers were also taken from outside. In the old bazaar there were several restaurants or "Akshihone" in dialect, they serve characteristic food like Ali Balluk's place and Hamza Files. In the bazaar, there were taverns that offered different appetizers.

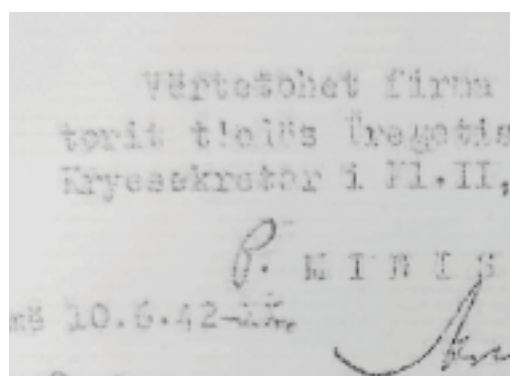
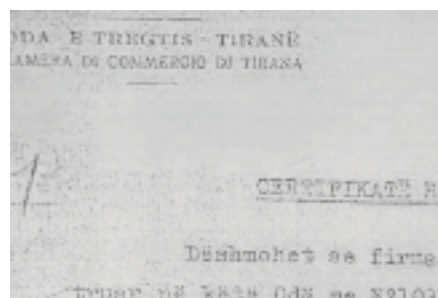
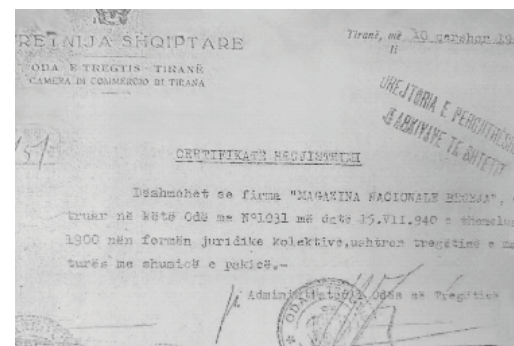

Tirana e viteve 20-30 shënoi kulmin e saj ndërsa në qytet u hapën një sërë baresh moderne si 'Kursal', 'Bella Venezia', 'Paris', 'Odeon', 'Lirija'. Në to, disa ditë të javës kishte dhe muzikë live, ndërsa këngëtarët merreshin edhe nga jashtë. Në pazarin e vjetër kishte disa restorante ose akshihone në dialekt, që shërbenin ushqim karakteristik si për shembull lokali i Ali Ballukut dhe Hamza Files. Në pazar kishte dhe mejhane që ofronin meze të ndryshme.

Ethnography

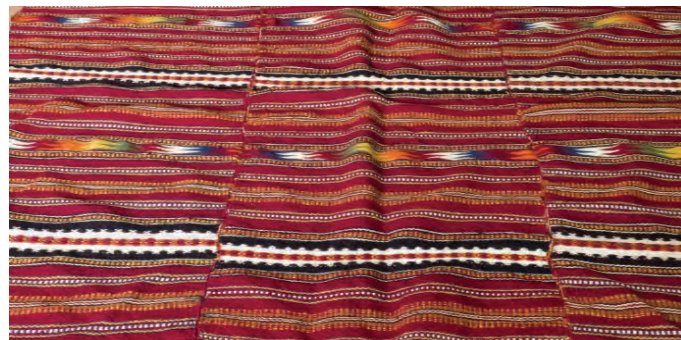

This rare document found in the state archive proves that the business was in Tirana well organized and legally registered with the competent bodies. The firm 'National Warehouse Begeja', which dealt with the manufacturing trade, is registered in in 1900 in collective legal form and it is the earliest according to the documentation.

Ky dokument i rrallë gjetur në arkivin e shtetit dëshmon se biznesi në Tiranë ka qenë i mirëorganizuar dhe legalisht i regjistruar në organet kopetente. Firma 'Magazina Nacionale Begeja' që merrej me tregtinë e manifakturës me shumicë e pakicë, rezulton e regjistruar që në vitin 1900 në formë juridike kolektive dhe është më e hershmja sipas dokumentacionit.

Etnografi

Ethnography

Etnografi

Ethnography

Etnografi

Ethnography

Etnografi

Postcards

Kartolina

*Qilim
Carpet*

Qilim me motive nga
"Malësia e Tiranës" Shek. XX
Carpet with motifs from
"Malësia e Tiranës" XX Century

*Kulla e Sahatit
Clock Tower*

Monument Kulture
Ruhet nga Shteti Shqiptar
Cultural Monument
Protected by the Albanian State

Postcards

Kalaja e Petreles
The castle of Petrele

Ndërtuar në kohën e sundimit
të Perandorit Bizantin Justinianit
të I, në shekullin e VI
pas Krishtit.

Built during the reign of the
Byzantine Emperor
Justinian I, in the VI

"Ura e Tabakëve"
"Tabak Bridge"

Monument kulture i ndërtuar
në Tiranë në shekullin
e XVII - XVIII-të

Cultural monument built in
Tirana in the XVII - XVIII
century

Kartolina

*Stadiumi
Air Albania*

*Air Albania
Stadium*

*Stadiumi më i madh në
Shqipëri me kapacitet
22500 stola*

*The biggest stadium in
Albania with the capacity

*Kalaja e Tiranës
Castle of Tirana*

Dëshmia më e lashtë
e këtij qyteti .

Postcards

Kartolina

Photo Exhibition

Foto ekspozite

Photo Exhibition

Foto ekspozite

Photo Exhibition

Foto ekspozite

Qendra për Administrim Social Ekonomik Territorial
(ASET)

Adresa: Rruga "Fadil Rada" Nd.7 Hyrja 3, Tirane

www.asetcenter.al/

Qendra Aset

qendra_aset

KONGRESI
RINOR
KOMBËTAR

BASHKIA
TIRANË

Qendra për
Administrim Social
Ekonomik Territorial